

Σεβασμιότατε Αρχιεπίσκοπε Αμερικής Δημήτριε, κύριε Διοικητή των Αρχόντων Δρ. Αντώνιε Λυμπεράκη, Αξιότιμε Βουλευτή Γκας Μπιλιράκη, Αξιότιμη Βουλευτής Carolyn Maloney, κύριε Πρέσβη της Ελλάδος Χρίστο Παναγόπουλε, Κύριε Γενικέ Πρόξενε της Ελλάδος στη Νέα Υόρκη Γιώργο Ηλιόπουλε, Κυρία Γενική Πρόξενος της Κύπρου στη Νέα Υόρκη Κούλα Σοφιανού, Σεβασμιότατοι και Αξιότιμοι Αξιωματούχοι, κυρίες και κύριοι,

Καλησπέρα!

Εκ μέρους όλων μας στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, είναι πραγματικά μεγάλη μου τιμή να παραλάβω το πολύ σημαντικό *Αθηνάγορειο Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*. Το Ίδρυμα θα ήθελε να ευχαριστήσει το Τάγμα του Αποστόλου Ανδρέα, των Αρχόντων του Οικουμενικού Πατριαρχείου για τη μεγάλη αυτή διάκριση.

Ο Franklin Delano Roosevelt, στο Διάγγελμά του στις 6 Ιανουαρίου 1941, υπογράμμισε τη σημασία των Τεσσάρων Ελευθεριών στην προσπάθεια για την εξασφάλιση μίας καλύτερης ζωής για όλους τους ανθρώπους του κόσμου. Οι Τέσσερις Ελευθερίες του περιλάμβαναν την ελευθερία λόγου και έκφρασης, την ελευθερία Πίστης και λατρείας, την ελευθερία από την ανάγκη, και την ελευθερία από το φόβο. Τέσσερις βασικές ελευθερίες που σήμερα, παρ' ότι συχνά τις θεωρούμε δεδομένες, παραμένουν βασικές και οφείλουμε να πολεμήσουμε για αυτές εάν θέλουμε, όντως, να εξασφαλίσουμε μια καλύτερη ζωή ανά τον κόσμο, για έμας και για τα παιδιά μας. Το 1948, Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών με επικεφαλής την Eleanor Roosevelt, κατάρτισε την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η οποία περιλάμβανε και διεύρυνε τις ιδέες των Τεσσάρων Ελευθεριών του Roosevelt. Αυτή την εβδομάδα, το Πάρκο Four Freedoms εγκαινιάστηκε στο νότιο άκρο του Roosevelt Island της Νέας Υόρκης, το οποίο δεν απέχει πολύ από το χώρο που βρισκόμαστε απόψε. Μπορεί να είμαστε μια παγκόσμια κοινωνία του 21^{ου} αιώνα, χρειάζεται όμως ακόμα να θυμόμαστε τη σημασία των ελευθεριών αυτών. Ελευθεριών που ανήκουν σε πολλούς, μεν, αλλά και που πρέπει να εξασφαλιστούν για πολλούς ακόμα.

Ο Anders Aslund, συνεργάτης του Ινστιτούτου Peterson για τη Διεθνή Οικονομία στη Ουάσινγκτον, DC, σε άρθρο που δημοσίευσε πρόσφατα, αναφέρεται στην ανάγκη για την θεμελίωση μίας Κοινωνίας Κοινωνικής Πρόνοιας, αντί του Κράτους Κοινωνικής Πρόνοιας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στον πολύπλοκο και συχνά διχασμένο κόσμο που ζούμε σήμερα χρειαζόμαστε κάθε βοήθεια δυνατή. Τις τελευταίες δεκαετίες, ωστόσο, και πριν ακόμα γίνουν οι προκλήσεις τόσο αλληλοσυνδεόμενες και ολοένα και πιο σύνθετες, το Κράτος και ο ιδιωτικός τομέας ανά τον κόσμο δεν έχουν καταφέρει, για διάφορους λόγους, να

προσφέρουν από μόνοι τους το απαραίτητο και κατάλληλο περιβάλλον που θα επιτρέψει στις κοινωνίες μας όχι απλά να επιβιώσουν, αλλά να ευδοκιμήσουν και να διαπρέψουν.

Ο John F. Kennedy, σχεδόν μισό αιώνα πριν, μας ενέπνευσε όλους με την αξέχαστή του φράση: «Να μη ρωτάτε τι μπορεί να κάνει η χώρα σας για σας, να ρωτάτε τι μπορείτε να κάνετε εσείς για τη χώρα σας». Σε πολλές περιπτώσεις, το πρόβλημα σήμερα είναι ότι δεν ρωτάμε καν την ερώτηση, αλλά, αντ' αυτού, είμαστε όλοι έτοιμοι να κάνουμε κριτική, να χειραγωγήσουμε και να βρούμε δικαιολογίες για το γεγονός ότι τα πράγματα, απλά, «δε δουλεύουν».

Υπάρχει όντως η ανάγκη για μία Κοινωνία Κοινωνικής Πρόνοιας, η ανάγκη για μία δίκαια, δυναμική και βιώσιμη κοινωνία, όπου όλα τα μέλη, από όλους τους τομείς – δημόσιοι, ιδιωτικοί, μη κερδοσκοπικοί και υπερεθνικοί οργανισμοί, και ανθρωπιστικές οργανώσεις – συμβάλλουν στη δημιουργία μίας υγιούς κοινωνίας, η οποία είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις πολλαπλές και σύνθετες προκλήσεις του σήμερα. Μία κοινωνία που μπορεί να καλύψει τις βασικές ανάγκες των πολιτών της, που χαρακτηρίζεται από εντιμότητα, αξιοπρέπεια και ευγένεια, και που, εν κατακλείδι, μπορεί να μας προσφέρει τη δυνατότητα να ονειρευόμαστε, να κάνουμε τα όνειρά μας πραγματικότητα και να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο αύριο. Όλες οι θετικές δυνάμεις οφείλουν να συνεργαστούν για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Ένας από τους πιο εποικοδομητικούς τρόπους να βοηθήσει κανείς είναι η Φιλανθρωπία, η οποία έχει πολλές εκφάνσεις. Η οικονομική βοήθεια είναι ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος, αλλά δεν είναι ο μόνος. Ένας άλλος τρόπος είναι ο εθελοντισμός. Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να αναφέρω ένα πρόσωπο που βρίσκεται εδώ απόψε, την κυρία Έλλη Αντωνιάδη, η οποία, για δεκαετίες και με πολλούς και διάφορους τρόπους, έχει προσφέρει το χρόνο και τις προσπάθειές της για να βοηθήσει εκείνους που έχουν ανάγκη και να προάγει τον Ελληνισμό. Μου θυμίζει τη φράση του Αριστοτέλη, η οποία εμφανίζεται και στο εξώφυλλο ενός φυλλαδίου του Ελληνικού Σχολείου του Καθεδρικού Ναού: «Η μόρφωση του μυαλού χωρίς τη μόρφωση της καρδιάς δεν είναι καθόλου μόρφωση». Η Έλλη έχει σίγουρα μια πολλή μεγάλη και μορφωμένη καρδιά. Έλλη, σε ευχαριστώ.

Η φιλανθρωπία αποτελεί, στις μέρες μας, έναν από τους λίγους τομείς που δεν πρέπει να διχάζει τους ανθρώπους και, ευτυχώς, δεν το κάνει. Τα Ιδρύματα, η θεσμοθετημένη μορφή της φιλανθρωπίας, αντλούν την ηθική ικανοποίηση η οποία πηγάζει από την ελπίδα ότι έχουν παίξει ενεργό ρόλο στη συμπλήρωση των προσπαθειών του Κράτους για την καθιέρωση μίας καλύτερης κοινωνίας για όλους. Η φιλανθρωπία, ωστόσο, δε μπορεί και, ούτως ή άλλως, δεν πρέπει ποτέ να αντικαθιστά το Κράτος. Και η φιλανθρωπία δε «γίνεται»

από μόνη της, ούτε είναι «θεία» δύναμη του καλού. Απαιτεί χρόνο και οικονομικούς πόρους, απαιτεί δέσμευση και, εν τέλει, δε διαφέρει και τόσο από οποιαδήποτε άλλη επιτυχημένη επιχείριση. Αντί να εξετάζουν λογαριασμούς κερδών και ζημιών στο τέλος του έτους, τα Ιδρύματα εστιάζουν την προσοχή τους στην καθιέρωση μίας καλύτερης κοινωνίας για όλους. Το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα της συνεργασίας είναι συχνά συγκλονιστικό, από πρακτικής αλλά και ψυχολογικής άποψης.

Εμείς στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος περνάμε την εφηβεία μας, αφού είμαστε 16 ετών («γεννηθήκαμε» το 1996), και είμαστε κάπως υπερδραστήριοι, με πολλά παράλληλα προγράμματα. Συνεχίζουμε να πραγματοποιούμε δωρεές παγκοσμίως, με τις δωρεές μας εκτός Ελλάδας να αντιστοιχούν στο 50%, περίπου, της συνολικής μας χρηματοδότησης, εάν εξαιρέσουμε το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Στην αρχή του χρόνου ξεκινήσαμε ένα Ειδικό Κοινωνικό Πρόγραμμα για την Ελλάδα, το οποίο αποτελεί την πιο πρόσφατη πρωτοβουλία του Ιδρύματος για την ανακούφιση των δυσμενών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες σήμερα. Έχουμε δεσμεύσει για το σκοπό αυτό 100 εκατομμύρια ευρώ, 48 εκατομμύρια εκ των οποίων έχουν ήδη διατεθεί σε διάφορους οργανισμούς. Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό, είναι το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Βρισκόμαστε εντός του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος για την παράδοσή του στην ελληνική κοινωνία στα τέλη του 2015. Το Κέντρο πρόκειται για τη μεγαλύτερη μεμονωμένη δωρεά του Ιδρύματος, ένα έργο που μπορεί να μας εμπνεύσει όλους να ονειρευτούμε μια νέα Ελλάδα.

Δεν ήρθαμε εδώ για να καυχηθούμε για τις δωρεές μας, γνωρίζουμε πόσο τυχεροί είμαστε που ο Ιδρυτής μας δημιούργησε την περιουσία του και μας έδωσε την ευκαιρία να κάνουμε μια θετική συνεισφορά στην κοινωνία. Είμαστε πάντα ανοιχτοί σε συνεργασίες και ιδέες, σε οτιδήποτε που μπορεί να πολλαπλασιάσει και να ενισχύσει την προσφορά όλων μας στην κοινωνία. Δεν τίθεται θέμα ανταγωνισμού: στον τομέα της φιλανθρωπίας χωράνε όλοι. Αυτό που έχει σημασία είναι η συλλογική στήριξη που δημιουργείται από τα Ιδρύματα και τις κοινωφελείς δράσεις, εν γένει, συμπεριλαμβανομένου, μεταξύ άλλων, του εθελοντισμού, με σκοπό τη βελτίωση των προσπαθειών όλων μας για την ανακούφιση του κοινωνικού πόνου και την αναβάθμιση, με κάθε δυνατό τρόπο, της ποιότητας ζωής μας.

Δεν είναι δύσκολο να βρεθούν δυνητικοί δωρεοδόχοι, ειδικά υπό συνθήκες κρίσης, όπως η τρέχουσα. Ναι, η αποδοτική υλοποίηση μιας δωρεάς είναι ενίοτε αρκετά «απαιτητική», αλλά όλα γίνονται όταν υπάρχει θέληση. Το σημείο εκκίνησής μας είναι απλούστατο: προσθέτει αξία στην κοινωνία η προτεινόμενη δωρεά; Μπορεί, στο συγκεκριμένο περιβάλλον, να ανακουφίσει τον πόνο και να αποκαταστήσει την αξιοπρέπεια; Επιδεικνύουν τα αρμόδια

άτομα τις σωστές ηθικές αξίες, επαγγελματισμό, δέσμευση και την ικανότητα να εκπληρώσουν την αποστολή του έργου;

Η Ελλάδα χρειάζεται ΕΣΑΣ, χρειάζεται εμάς, μας χρειάζεται όλους. Δεν είναι ώρα για κριτική και χειραγώγηση, είναι ώρα να βοηθήσουμε με οποιόν τρόπο μπορούμε. Έχουμε όλοι πολλά να μάθουμε ο ένας από τον άλλον και, κάποιες φορές, χρειάζεται να προσαρμοστούμε σε νέες πραγματικότητες. Πρέπει να προστατεύσουμε τα θεμέλια της κοινωνίας και της δημοκρατίας εν γένει, να εξασφαλίσουμε πως θα έχουμε μια βασική δομή πάνω στην οποία να χτίσουμε εκ νέου, όταν έρθει η ώρα. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε στα πάντα να υποβαθμιστούν και να περιμένουμε πως όλα θα βελτιωθούν αυτόματα. Σε καιρούς κρίσης, όπως αυτή που αντιμετωπίζει τώρα η Ελλάδα, όταν δεν καλύπτονται καν οι βασικές ανάγκες, ο ρόλος της Φιλανθρωπίας είναι δύσκολος, αλλά σαφής. Ο ρόλος της Φιλανθρωπίας προσφέρει βαθιά ικανοποίηση, διότι έχει τη δύναμη να ανακουφίσει ζωτικές και κρίσιμες κοινωνικοοικονομικές πιέσεις.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Ιδρυτή μας, τον αείμνηστο Σταύρο Νιάρχο, που μας έδωσε την ευκαιρία, μέσω του Ιδρύματός μας, να συμβάλλουμε ενεργά και αποτελεσματικά στην προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων του σήμερα και για τη δημιουργία ενός καλύτερου αύριο. Είναι επίσης μεγάλη τιμή και προνόμιο για μένα η συνεργασία μου με τους εξαιρετικούς συναδέλφους μου στα γραφεία του Ιδρύματος και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, μερικοί εκ των οποίων βρίσκονται εδώ απόψε. Η συνεργασία μαζί τους για την εκπλήρωση της αποστολής μας καθιστά την προσπάθειά μας μία βαθύτατα ικανοποιητική εμπειρία.

Ο σύγχρονος Έλληνας φιλόσοφος Εμμανουήλ Κριαράς, ο οποίος γεννήθηκε το 1906 και εργάζεται ακόμα, στην ηλικία των 106 ετών, είπε κάποτε ότι ο πραγματικός έρωτας είναι η επιδίωξη του ιδανικού. Εν κατακλείδι, θα ήθελα να σας παροτρύνω όλους να επιδιώκετε το ιδανικό, να κάνετε ότι μπορείτε για να βοηθήσετε όσους έχουν ανάγκη και, με τον τρόπο αυτό, να παραμείνετε ερωτευμένοι.

Σας ευχαριστώ!